

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

อินเทอร์เน็ตเป็นนวัตกรรมทางการสื่อสารที่มีศักยภาพในการกระจายข้อมูลข่าวสารได้กว้างไกลและมีแนวโน้มที่จะเป็นสื่อที่ให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ตลอดจนสาระความบันเทิงมากที่สุดในบรรดาสื่อในปัจจุบัน

ในฐานะที่อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่กำลังเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้น โดยพิจารณาได้จากจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีมากขึ้น กระแสอินเทอร์เน็ตที่มีความตื่นตัวมากขึ้น และเว็บไซต์ที่เกิดขึ้นจำนวนมาก และในเว็บไซต์จำนวนมากที่เกิดขึ้นนั้น เว็บไซต์วาไรตี้ (Variety Web Site) จัดเป็นเว็บไซต์อีกประเภทหนึ่งที่มีเนื้อหาและบริการหลากหลายซึ่งสามารถในการตอบสนองความต้องการของคนหลายกลุ่ม และกำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน

การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์วาไรตี้ในด้านสังคมประภิต” กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหาโดยรวมของเว็บไซต์วาไรตี้
2. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์วาไรตี้ในด้านสังคมประภิต
3. เพื่อศึกษาบทบาทของเว็บไซต์วาไรตี้ในการสังคมประภิต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยอาศัยเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเลือกศึกษาเว็บไซต์ที่จัดอยู่ในประเภทเว็บไซต์วาไรตี้ตามเกณฑ์การศึกษาค้นครั้งนี้จำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่

1. www.mweb.co.th ของบริษัท เอ็มเว็บ (ประเทศไทย) จำกัด
2. www.pop.co.th ของบริษัท ป๊อป เนทเวอร์ค จำกัด
3. www.siam2you.com ของบริษัท สยามทูยู จำกัด
4. www.yummyai.com ของบริษัท สามารถ ออนไลน์ จำกัด

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์วาไรตี้

รูปแบบของเว็บไซต์วาไรตี้

เว็บไซต์วาไรตี้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเว็บไซต์เชิงพาณิชย์จัดทำโดยองค์กรธุรกิจที่สามารถจัดอยู่ในประเภท Web Traffic Control ในกลุ่มเว็บไซต์เพื่อการสืบค้นข้อมูล (Search Agent) ตามการจำแนกประเภทเว็บไซต์ของ Hoffman and Novak (1995) โดยมีลักษณะพื้นฐานที่จัดเป็นเว็บท่า (Portal Site) ซึ่งเป็นเสมือนทางเข้าไปสู่เว็บไซต์ต่าง ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

หัวใจของเว็บท่า คือ การให้บริการค้นหาข้อมูล (Search Engine) แต่ปัจจุบัน เว็บท่าได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้ท่องเว็บในด้านอื่น ๆ ด้วย โดยมีได้จำกัดอยู่เพียงการเป็นเว็บเพื่อการค้นหาข้อมูลเท่านั้น แต่ยังมีเพิ่มเติมเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ทั้งข่าวสารข้อมูลทั่วไป และสาระความรู้ประเภทต่าง ๆ โดยมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วน ๆ หรือช่อง (Channel) ตามความสนใจของผู้เข้าชม

ในการศึกษาลักษณะและรูปแบบของเว็บไซต์วาไรตี้ ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ โครงสร้างของเว็บไซต์วาไรตี้ องค์ประกอบหน้า (Page Composition) การจัดหน้าและภาพ (Lay-out)

1. โครงสร้างของเว็บไซต์วาไรตี้

การวิเคราะห์โครงสร้างของเว็บไซต์ในงานวิจัยนี้อาศัยแนวทางการวิเคราะห์จากการศึกษาของ Ha and James (1998) เรื่อง "Interactivity Reexamined: A Baseline Analysis of Early Business Web Sites" พบว่า องค์ประกอบของโครงสร้างสอดคล้องกับคุณลักษณะในการเป็นสื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactivity) ในงานวิจัยของ Ha and James ใน 4 มิติด้วยกัน ได้แก่ 1) การเชื่อมต่อกัน (Connectedness) 2) ความสนุกสนาน (Playfulness) 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล (Information Collection) และ 5) การสื่อสารระหว่างกัน (Reciprocal Communication) ส่วนมิติในด้านทางเลือก (Choice) อันได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้เลือกสื่อ ความเร็ว ภาษานั้นไม่ปรากฏในโครงสร้างของเว็บไซต์วาไรตี้

1. การเชื่อมต่อกัน (Connectedness)

ลักษณะเนื้อหาที่เป็นข้อความหลายมิติ (Hypertext) ทำให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ทั้งภายในเว็บไซต์นั้น ๆ เองและในเว็บไซต้อื่น ๆ ได้อย่างง่ายดาย เพียงแค่ใช้เมาส์คลิกที่ลิงก์ (Link) ซึ่งเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่มากมายมหาศาลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ลักษณะดังกล่าวทำให้ผู้เข้าชมได้ติดต่อกับแหล่งข้อมูลหรือผู้อื่น รวมทั้งยังเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์ด้วย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Information Collection)

เว็บไซต์วาไรตี้ทุกเว็บไซต์มุ่งเน้นปฏิสัมพันธ์โดยอาศัยกลไกในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การให้ลงทะเบียนเป็นสมาชิก การใช้ระบบสมาชิกของเว็บไซต์ (Membership) มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดให้ผู้เข้าชมกลับมาเยี่ยมชมเว็บไซต์อีก หรือเป็นการสร้างความตระหนักรู้ (Awareness) ให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนั่นเอง สมาชิกจะได้รับบริการและสิทธิพิเศษต่าง ๆ ระบบสมาชิกจึงถือเป็นกลยุทธ์สำคัญอีกกลยุทธ์หนึ่งที่จะทำให้เว็บไซต์เป็นที่รู้จัก จดจำและดึงดูดให้มีการกลับมาเยี่ยมชมเว็บไซต์อีก

3. ความสนุกสนาน (Playfulness)

ความสนุกสนาน (Playfulness) เป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นหรือความสนใจของผู้เข้าชม ได้แก่ สิ่งที่จะช่วยดึงดูดให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์รู้สึกสนใจเว็บไซต์และเกิดความต้องการที่จะมีส่วนร่วม การจัดให้มีเกมชิงรางวัลเป็นกิจกรรมบนเว็บไซต์วาไรตี้ทุกเว็บไซต์ในอีกรูปแบบหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการดึงดูดความสนใจ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เข้าชมกลับมาชมเว็บไซต์อีก และเป็นช่องทางที่ทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างผู้จัดทำและผู้เข้าชมอีกลักษณะหนึ่ง

4. การสื่อสารระหว่างกัน (Reciprocal Communication)

การสื่อสารระหว่างกันจะช่วยให้ผู้ส่งสารหรือผู้จัดทำเว็บไซต์เข้าใจและทราบว่าผู้เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์เป็นกลุ่มใดบ้าง มีความต้องการหรือสนใจในเรื่องใด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำและพัฒนาเนื้อหาเว็บไซต์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าชมมากยิ่งขึ้น

เว็บไซต์วาไรตี้มีการใช้กลไกในการสื่อสารกับผู้เข้าชมเว็บไซต์ในหลายลักษณะด้วยกัน ได้แก่ 1) อีเมลและหมายเลขโทรศัพท์ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมได้สื่อสารกับผู้พัฒนาเว็บไซต์ อาจเป็นการแนะนำติชมหรือแสดงความคิดเห็น 2) การสำรวจความคิดเห็นหรือการขอความเห็นจากผู้เข้าชมเว็บไซต์ เป็นโครงสร้างในส่วนของกรเก็บข้อมูลออนไลน์ โดยทุกเว็บไซต์จะมีการสำรวจความคิดเห็นในเรื่องทั่ว ๆ ไป (Poll) ส่วนเว็บไซต์ Siam2you และเว็บไซต์ Pop จะมีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ (Survey) เช่น ความพึงพอใจในเนื้อหาและบริการส่วนต่าง ๆ ของเว็บไซต์

นอกจากการสื่อสารระหว่างผู้จัดทำเว็บไซต์และผู้เข้าชมเว็บไซต์แล้ว เว็บไซต์วาไรตี้ยังมีช่องทางการสื่อสารระหว่างกันที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตด้วยกันด้วย อันได้แก่ การสื่อสารผ่านทางห้องสนทนา (Chat Room) หรือกระดานแสดงความคิดเห็น (Web Board)

ผลการวิจัยยังพบว่า เว็บไซต์วาไรตี้ยังมีองค์ประกอบของโครงสร้างที่เป็นพื้นฐานของเว็บทำ ได้แก่ การให้บริการสืบค้นข้อมูล และบริการอื่น ๆ เช่น บริการดาวน์โหลดโปรแกรมไฟล์ หรืออักษรภาษาไทย (Thai Font) สำหรับผู้เข้าชมที่อยู่ในต่างประเทศอีกด้วย

องค์ประกอบของโครงสร้างที่น่าสนใจอีกองค์ประกอบหนึ่งก็คือ การทำธุรกรรมออนไลน์ จากการศึกษาพบว่า เว็บไซต์ YumYai เป็นเว็บไซต์ที่มีการทำธุรกิจออนไลน์ที่ชัดเจน เนื่องจากเป็นช่องทางในการจำหน่ายสินค้า อาทิ โทรศัพท์มือถือ ของบริษัทแม่คือบริษัท สามารถอินเทอร์เน็ต จำกัด

2. องค์ประกอบหน้า (Page Composition)

องค์ประกอบหน้าของเว็บไซต์วาไรตี้โดยรวมมีความใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ สอดคล้องกับโครงสร้างของเว็บไซต์ซึ่งเป็นรูปแบบของเว็บทำนั่นเอง แต่จะมีความแตกต่างกันบ้างในการออกแบบ สัญลักษณ์ และการเลือกใช้โทนสีประจำของแต่ละเว็บไซต์

- Home Banner เป็นส่วนที่แสดงชื่อซึ่งเป็นสัญลักษณ์ (Logo) ของเว็บไซต์ ซึ่งจะแสดงไว้ตอนบนของหน้า Home Page ของเว็บไซต์ ด้านข้างจะเป็นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ

- Sidebar Menu หรือแถบรายการด้านข้าง แสดงอยู่ด้านซ้ายของทุก ๆ หน้า เพื่อแสดงหัวข้อต่าง ๆ ที่อยู่ในประเด็นข้อมูลหลักที่กำลังนำเสนอในแต่ละหน้า
- Channel & Service Links เป็นแถบรายการแบนเนอร์ หรือส่วนต่าง ๆ และบริการของเว็บไซต์ แสดงอยู่ส่วนบนสุดหรือท้ายสุดของหน้า
- รูปภาพและกราฟฟิก มีลักษณะการใช้ทั้งเพื่อประกอบเนื้อหา เป็นองค์ประกอบแต่ละหน้าและเป็น Navigation Button
- ข้อความที่เป็นเนื้อหา มีทั้งข้อความธรรมดา (Text) และ ข้อความหลายมิติ (Hypertext) ที่เชื่อมโยงกับข้อมูลในส่วนอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบหลักของเว็บไซต์ว่าไรตี้

3. การจัดหน้าและภาพ (Lay-out)

ลักษณะการจัดหน้าและภาพของเว็บไซต์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ

1. โฮมเพจ (Home Page)

เว็บไซต์ว่าไรตี้มีการจัดหน้าและภาพโฮมเพจคล้ายคลึงกัน แต่จะแตกต่างกันในรายละเอียดเพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้แก่เว็บไซต์ ส่วนเนื้อหาของโฮมเพจจะนำเสนอเป็นเรื่องเด่น (Highlight) บนโฮมเพจมักเป็นเนื้อหาใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงนั้น ๆ ข้อมูลและเนื้อหาเหล่านี้มักจะได้รับการปรับปรุง (update) อย่างสม่ำเสมอ

2. หน้าข้อมูล (Web Content Page)

เว็บเพจเป็นเนื้อหาในแต่ละส่วนก็จะเป็นเสมือนโฮมเพจของเนื้อหาส่วนนั้น ๆ เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของเว็บไซต์ โดยมีสี สัน รูปแบบ และจุดเด่นแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเนื้อหาในส่วนนั้น ๆ

เนื้อหาของเว็บไซต์ว่าไรตี้

เนื้อหาของเว็บไซต์ว่าไรตี้ 4 เว็บไซต์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกัน โดยเป็นเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ประเภทของเนื้อหา

ผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาที่พบบนเว็บไซต์ว่าไรดีเป็นเนื้อหาที่มาจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์และนิตยสาร สามารถจัดประเภทได้ดังนี้

1. ข่าวสาร ได้แก่ เนื้อหาที่เป็นข่าวสารต่าง ๆ แต่ละเว็บไซต์จะมีการแบ่งหัวข้อข่าวแตกต่างกันไม่มากนัก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแหล่งข้อมูลของแต่ละเว็บไซต์ ข้อมูลในส่วนนี้ของข่าวสารนี้จะมีการ update ตลอดเวลา
2. การศึกษา ได้แก่ เนื้อหาที่ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ทั้งสำหรับวัยเรียนและบุคคลทั่วไป ที่พบบนเว็บไซต์ว่าไรดีได้แก่ ความรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้เฉพาะด้าน เช่น คอมพิวเตอร์ การเงิน กีฬา ตลอดจนความรู้ทั่วไป
3. อาชีพ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งงาน การพัฒนาทักษะการทำงาน และข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน
4. จิตวิทยา ได้แก่ เนื้อหาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด รวมถึงปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เนื้อหาส่วนนี้มักอยู่ในรูปของแบบทดสอบหรือเกมจิตวิทยา เนื้อหาด้านจิตวิทยาที่พบ มักเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติตน การสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม
5. สุขภาพและความงาม ได้แก่ เนื้อหาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การบำรุงรักษาและสร้างสรรค์ความงาม ตลอดจนการพัฒนาบุคลิกภาพ เนื้อหาในส่วนนี้จะเหมือนกัน เนื้อหาที่พบในนิตยสารสตรีอีกเช่นกัน
6. การท่องเที่ยว ได้แก่ เนื้อหาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว แนะนำการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งเทศกาลท่องเที่ยวในช่วงต่าง ๆ ของปี
7. งานอดิเรก ได้แก่ เนื้อหาที่ให้ความรู้และแนะนำเกี่ยวกับงานอดิเรกที่น่าสนใจ รวมทั้งนำเสนอผลงานที่เด่น ๆ เช่น งานเขียน งานประพันธ์ เป็นต้น
8. บุคคลและผลงาน ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับผู้มีชื่อเสียงในวงการต่าง ๆ ในสังคม โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับชีวประวัติ ผลงาน และทัศนคติของบุคคลเหล่านั้น

9. โหราศาสตร์ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการพยากรณ์ การทำนายโชคชะตาราศีในลักษณะต่าง ๆ

10. ปกิณกะบันเทิง ได้แก่ เนื้อหาที่มุ่งเน้นในด้านความบันเทิง โดยเป็นลักษณะการให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย อาทิ ดนตรี ภาพยนตร์ หนังสือ เกมที่น่าสนใจหรือกำลังได้รับความนิยม

แหล่งที่มาของเนื้อหา

เนื้อหาที่หลากหลายของเว็บไซต์วาไรตี้มีแหล่งที่มาจาก

แหล่งภายนอก ได้แก่ เนื้อหาที่ได้จากการซื้อข้อมูล และจากพันธมิตรด้านเนื้อหา (Content Partner) โดยเว็บไซต์วาไรตี้จะทำหน้าที่เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ให้กับแหล่งข้อมูลดังกล่าว เป็นการตอบแทน แหล่งภายนอกได้แก่ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

แหล่งภายใน ได้แก่ เนื้อหาที่ทางเว็บไซต์วาไรตี้จัดทำขึ้นเอง

เนื้อหาสังคมประกิตบนเว็บไซต์วาไรตี้

การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์วาไรตี้ทั้ง 4 เว็บไซต์ในเชิงปริมาณ พบว่าเว็บไซต์วาไรตี้มีเนื้อหาด้านสังคมประกิตไปในแนวทางเดียวกัน มีเนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญาปรากฏมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.12 รองลงมาได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ร้อยละ 1.11 และเนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรม ร้อยละ 0.77 ตามลำดับ แต่ละเว็บไซต์มีเนื้อหาสังคมประกิตที่ปรากฏดังนี้

เว็บไซต์ M-Web มีเนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญาปรากฏร้อยละ 99.03 รองลงมาได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ร้อยละ 0.84 และเนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรม ร้อยละ 0.13 ตามลำดับ

เว็บไซต์ Pop มีเนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญาปรากฏร้อยละ 97.07 รองลงมาได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ร้อยละ 0.93 ส่วนเนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรมไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ Pop

เว็บไซต์ Siam2you มีเนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญาปรากฏร้อยละ 95.62 รองลงมาได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรม ร้อยละ 2.88 และเนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

เว็บไซต์ YumYai มีเนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญาปรากฏร้อยละ 100 ส่วนเนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจและเนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรมไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ YumYai

หากพิจารณาประเภทเนื้อหาแยกย่อยตามเนื้อหาสังคมประกิตในแต่ละด้าน ผลการวิจัยพบว่า

เนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญา

เนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญา ประเภทข่าวสารเป็นเนื้อหาสังคมประกิตสติปัญญาที่ปรากฏมากที่สุดบนทุกเว็บไซต์ โดยปรากฏมากที่สุดบนเว็บไซต์ YumYai (ร้อยละ 99.42) รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ M-Web (ร้อยละ 96.49) เว็บไซต์ Siam2you (ร้อยละ 91.11) และเว็บไซต์ Pop (ร้อยละ 79.18) ตามลำดับ

อันดับ 2 รองลงมาได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญา ประเภทความรู้ ซึ่งปรากฏมากที่สุดบนเว็บไซต์ Pop (ร้อยละ 17.26) รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ Siam2you (ร้อยละ 7.97) เว็บไซต์ M-Web (ร้อยละ 3.31) และเว็บไซต์ YumYai (ร้อยละ 0.58) ตามลำดับ

อันดับสุดท้าย ได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญา ประเภททักษะ/ความชำนาญปรากฏมากที่สุดบนเว็บไซต์ Pop (ร้อยละ 3.56) รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ Siam2you (ร้อยละ 0.92) และ เว็บไซต์ M-Web (ร้อยละ 0.20) ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญา ประเภททักษะ/ความชำนาญไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ YumYai

เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ

เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ประเภททัศนคติ/ความคิดปรากฏมากที่สุดบนเว็บไซต์ Pop (ร้อยละ 81.81) รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ Siam2you (ร้อยละ 75) และเว็บไซต์ M-Web (ร้อยละ 69.23) ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ประเภททัศนคติ/ความคิดไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ YumYai (ร้อยละ 100)

อันดับ 2 รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ประเภทแรงบันดาลใจ ซึ่งปรากฏมากที่สุดบนเว็บไซต์ Siam2you (ร้อยละ 25) รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ M-Web (ร้อยละ 15.08) และเว็บไซต์ Pop (ร้อยละ 9.10) ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ประเภทแรงบันดาลใจไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ YumYai

อันดับสุดท้าย ได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ประเภทค่านิยม/ความเชื่อ ซึ่งปรากฏมากที่สุดบนเว็บไซต์ M-Web (ร้อยละ 15.38) รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ Pop (ร้อยละ 9.10) ทั้งนี้ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ประเภทค่านิยม/ความเชื่อไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ YumYai และเว็บไซต์ Siam2you

อย่างไรก็ตาม เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ ประเภทศีลธรรมจรรยาไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไรดีได้เลย

เนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรม

เนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรม ประเภทบทบาทการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม ปรากฏมากที่สุดบนเว็บไซต์ M-Web (ร้อยละ 100) รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ Siam2you (ร้อยละ 56.52) ทั้งนี้ เนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรม ประเภทบทบาทการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ Pop และเว็บไซต์ YumYai

ส่วนเนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรม ประเภทระเบียบแบบแผน ซึ่งปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไรดีเว็บไซต์เดียว คือ เว็บไซต์ Siam2you (ร้อยละ 43.48) และไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ M-Web เว็บไซต์ Pop และเว็บไซต์ YumYai เลย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่าเนื้อหาสังคมประกิตที่พบน้อยที่สุดได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจที่เกี่ยวกับค่านิยม/ความเชื่อ ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยานั้นไม่ปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไรดีเลย

การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ

1. เนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญา

เนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญาซึ่งปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้มากที่สุดแบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

1.1 ข่าวสาร

ข่าวสารที่พบบนเว็บไซต์วาไรตี้นั้นเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ความเป็นไปในสังคม ข่าวสารที่ปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้มาจากแหล่งข่าวโดยตรง เช่น สำนักข่าว และหนังสือพิมพ์ ข่าวสารที่น่าสนใจมีความหลากหลายและครอบคลุมเนื้อหาข่าวประเภทต่าง ๆ ตามแหล่งที่มาของข่าวสาร

1.2 ความรู้

เนื้อหาที่ให้ความรู้ที่พบบนเว็บไซต์วาไรตี้แบ่งเป็นความรู้ในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- การศึกษา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับคณะที่น่าสนใจ
- ความรู้เฉพาะสาขา ได้แก่ ความรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับยานยนต์ ความรู้ทางธุรกิจ และความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง
- ความรู้ทั่วไป เนื้อหาที่ให้ความรู้ทั่วไปมักอยู่ในรูปเกร็ดความรู้ ซึ่งมักมีการนำเสนอให้เหมาะกับสถานการณ์แวดล้อมในแต่ละช่วง เช่น เทศกาลตรุษจีน เทศกาลวาเลนไทน์ นอกจากนี้ ยังมีเกร็ดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น วิธีกำจัดกลิ่น เป็นต้น
- สุขภาพและความงาม ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเป็นเกร็ดความรู้ในการดูแลรักษา ความงามและสุขภาพ ตลอดจนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาเบื้องต้นด้วย
- การท่องเที่ยว ประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นความรู้ในแง่มุมต่าง ๆ ของการท่องเที่ยว และบทความที่เล่าหรือบรรยายถึงสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึง

ทำให้ผู้ที่เปิดรับเนื้อหาเหล่านี้ได้รับรู้เกี่ยวกับสถานที่อื่น ๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นวิธีการผ่อนคลายทางหนึ่งแล้วยังเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ทางอ้อมได้ด้วยเช่นกัน

- ความสัมพันธ์ เนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับปฏิบัติตนเพื่อสร้างหรือรักษาความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามและมิตรภาพ เคล็ดลับในการใช้ชีวิตคู่ ฯลฯ
- งานอดิเรก เป็นเนื้อหาที่แนะนำวิธีการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ วิธีทำอาหาร
- อาชีพ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่น่าสนใจ ความรู้เกี่ยวกับการสมัครงาน การสัมภาษณ์งาน และข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งงานต่าง ๆ ด้วย
- กีฬา เป็นเนื้อหาความรู้อีกประเภทหนึ่งที่สัมพันธ์กับการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับกีฬา โดยจะเป็นความรู้เกี่ยวกับกฎกติกาของกีฬาประเภทต่าง ๆ

เนื้อหาความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้มีรูปแบบการนำเสนอโดยใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่เป็นทางการมากนัก

1.3 ทักษะ/ความชำนาญ

เนื้อหาบนเว็บไซต์วาไรตี้ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ให้สามารถนำไปใช้ประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้นอาจจัดประเภทได้ตามเนื้อหาที่เป็นความรู้ อาทิ ทักษะในการเล่นกีฬา (กีฬา) ทักษะเพื่อการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ (ธุรกิจ) ทักษะการเตรียมอาหารให้เข้ากับบรรยากาศในช่วงเทศกาลต่าง ๆ (งานอดิเรก) ทักษะในบำรุงรักษาความงาม (สุขภาพและความงาม) แต่เนื้อหาที่เสริมทักษะนี้ในด้านต่าง ๆ จะปรากฏน้อยกว่าเนื้อหาที่จัดอยู่ในประเภทความรู้ จึงไม่สามารถจำแนกได้ครบตามประเภทความรู้ที่กล่าวถึงก่อนหน้านี้

2. เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ

เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจที่ไม่ปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้เลยก็คือ เนื้อหาเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา ส่วนเนื้อหาที่ปรากฏนั้นแบ่งเป็น 4 ส่วนตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

2.1 ทศคติ/ความคิดเห็น

เนื้อหาที่พบส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับความรักและความสัมพันธ์ซึ่งเป็นเนื้อหาส่วนที่ผู้จัดทำยอมรับว่าได้รับความสนใจมาก เนื้อหาที่พบแสดงให้เห็นทศคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับความรักหรือความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามในสังคมปัจจุบัน ทศคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับมิตรภาพ การทำงาน รวมทั้งเนื้อหาที่มีส่วนปลูกฝังทศคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเรียน และเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมจิตใจในสภาพสังคมที่เร่งรีบและเคร่งเครียดอีกด้วย

2.2 แรงบันดาลใจ

เนื้อหาที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจที่ปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้มักอยู่ในรูปแบบการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและกิจกรรมของบุคคลต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้อยู่ในวัยเรียน โดยประเด็นที่พบได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนในการศึกษาต่อ เนื้อหาเกี่ยวกับแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำธุรกิจในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้บุคคลมีความมุ่งมั่นที่จะทำในสิ่งที่ตั้งใจหรือเพื่อบรรลุเป้าหมายของตน

2.3 ค่านิยม/ความเชื่อ

เนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมและความเชื่อนั้นพบน้อยมาก โดยมีเพียงเรื่องเดียวที่สะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนไทยเกี่ยวกับสัตว์โบราณที่เรียกว่าตัวตะกวด

3. เนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรม

เนื้อหาสังคมประกิตด้านพฤติกรรมนั้นเป็นเนื้อหาที่มุ่งเพื่อมีผลให้บุคคลสามารถอยู่ในสังคมได้ด้วยดี รู้จักแสดงบทบาทของตนเองอย่างเหมาะสมในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นตามกาลเทศะและโอกาสต่าง ๆ เนื้อหาในส่วนนี้ปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้ในปริมาณที่น้อยที่สุด โดยสามารถจำแนกตามลักษณะการสังคมประกิตด้านพฤติกรรมเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้

3.1 ระเบียบแบบแผน

เนื้อหาที่สะท้อนถึงระเบียบแบบแผนที่พบบนเว็บไซต์วาไรตี้ที่นั่นมักเป็นการชี้แนะการปฏิบัติตนตามระเบียบแบบแผนของสังคม โดยเป็นระเบียบแบบแผนเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ ในสังคมการทำงาน และระเบียบแบบแผนของสังคมไทยโดยรวม เช่น เรื่องการแต่งงาน เรื่องการวาง

ตัวให้เหมาะสมของผู้หญิง อาจกล่าวได้ว่า เนื้อหาในส่วนนี้ยังคงเกี่ยวข้องกับเรื่องอาชีพ การทำงาน ความรัก และวัยรุ่นเช่นเดียวกับเนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ

3.2 บทบาทการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม

กระบวนการสังคมประกิต นอกจากจะปลูกฝังให้บุคคลเข้าในระเบียบแบบแผนของสังคมแล้ว ยังชี้แนะให้บุคคลรู้จักประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีในสังคมด้วย เนื้อหาที่ปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไรตี้มักเกี่ยวข้องกับวัยรุ่น ปลูกฝังให้นักศึกษาได้คิดถึงการทำประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนใช้ชีวิตอยู่ ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่มีคุณค่าต่อสังคม นอกจากนี้ ยังมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคนวัยทำงาน ซึ่งชี้แนะให้บุคคลสามารถปฏิบัติตนให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อคนในกลุ่ม การอ่อนน้อมถ่อมตน การควบคุมอารมณ์เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับคนในกลุ่ม ฯลฯ เนื้อหาในส่วนนี้จะเป็แนวทางในการประพฤติตนให้เป็นสมาชิกที่ได้รับที่ดีและได้รับการยอมรับในสังคม สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เว็บไซต์ว่าไรตี้มีการนำเสนอเนื้อหาด้านสังคมประกิตที่ครอบคลุมองค์ประกอบหลักของการสังคมประกิตในทุกด้านทั้งสังคมประกิตด้านจิตใจ สติปัญญา และพฤติกรรม โดยเนื้อหาสังคมประกิตที่พบมากที่สุดได้แก่ เนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญา ด้านจิตใจและด้านพฤติกรรม ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาเว็บไซต์ว่าไรตี้ในด้านสังคมประกิต” ได้ผลการวิจัยซึ่งสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. รูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์ว่าไรตี้

เว็บไซต์ว่าไรตี้ในงานวิจัยนี้มีรูปแบบพื้นฐานของเว็บท่า (Portal Site) เนื่องจากเป็นเว็บไซต์ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตด้วยบริการต่าง ๆ โดยมีบริการหลักคือการเป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูล (Search Engine) ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของสื่อเพื่อการค้นหาข้อมูล (Information Search Media) ตามแนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ของ McQuail (2000) อินเทอร์เน็ตและเว็ลคิวด์เว็บเป็นเสมือนห้องสมุดและแหล่งข้อมูลที่ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของขนาด ในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร มนุษย์มีความต้องการข้อมูลข่าวสารเพื่อปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในสังคม และอินเทอร์เน็ตก็เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย แต่

ด้วยจำนวนข้อมูลมหาศาล เครื่องมือในการสืบค้นข้อมูลจึงเป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ด้วยเหตุนี้ เว็บท่าซึ่งสามารถจัดอยู่ในกลุ่มเว็บเพื่อการสืบค้นข้อมูล (Search Agent) ตามการจำแนกประเภทเว็บไซต์ของ Hoffman and Novak (1995) จึงถูกพัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมและความต้องการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ด้วยเหตุที่มนุษย์ในสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารต้องอาศัยข่าวสารเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจมากยิ่งขึ้น ข่าวสารเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การแสวงหาข่าวสารจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์ไม่น้อยไปกว่าภารกิจอื่น ในปัจจุบัน เว็บไซต์วาไรตี้ซึ่งแม้ว่าจะมีรูปแบบพื้นฐานเป็นเว็บท่าก็ได้มีการพัฒนาเนื้อหาเว็บไซต์ขึ้นเองเพื่อตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนอกเหนือไปจากการให้บริการต่าง ๆ เนื้อหาของเว็บไซต์วาไรตี้มีพื้นฐานมาจากความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยที่ได้ขยายวงกว้างจากแต่เดิมจะเป็นผู้ใช้ในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่สามารถใช้บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตด้วยบริการฟรีของสถาบันศึกษาไปสู่กลุ่มอื่น ๆ เช่น คนวัยทำงาน ตลอดจนผู้ใช้งานในภาคธุรกิจ

การมีกลุ่มเป้าหมายกว้างเป็นเหตุผลให้ปริมาณเนื้อหาที่ปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้มีค่อนข้างมาก และจำเป็นต้องมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนหรือช่อง (Channel) ต่าง ๆ ที่ผู้เข้าชมสามารถเลือกเปิดรับตามความสนใจได้ ยิ่งไปกว่านั้น เว็บไซต์วาไรตี้ยังมีบริการพิเศษที่ผู้เข้าชมสามารถเลือกรับเฉพาะเนื้อหาที่ตามความต้องการของแต่ละบุคคลอีกด้วย (Personalization) ลักษณะดังกล่าวสะท้อนคุณลักษณะของสื่อใหม่ที่มีลักษณะ Individualized/ Demassified อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ผู้สื่อสารสามารถควบคุมและเลือกสรรข้อมูลข่าวสารหรือองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ปรากฏในสื่อได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2541: 122)

จากผลการวิจัย โครงสร้างของเว็บไซต์วาไรตี้มีองค์ประกอบหลักที่แสดงให้เห็นว่าเว็บไซต์เป็นสื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactive Media) ซึ่งเป็นคุณลักษณะเด่นของการสื่อสารบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

คุณลักษณะด้านปฏิสัมพันธ์ (Interactivity) ของสื่ออินเทอร์เน็ตจัดว่าเป็นองค์ประกอบของโครงสร้างที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งเว็บไซต์เองและผู้เข้าชม เนื่องจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พัฒนาเว็บไซต์และผู้เข้าชมเว็บไซต์เป็นความต้องการของทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารที่จะตอบสนองความต้องการในการสื่อสารของอีกฝ่ายหนึ่ง (Ha and James, 1998: 460) ผู้จัดทำเว็บไซต์ในฐานะผู้ส่งสารสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับสาร ความสนใจและความต้องการของผู้รับสารโดยอาศัยคุณลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูล (Information Collection) มาใช้ให้เกิด

ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเว็บไซต์วาไรตี้ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายกว้าง ข้อมูลเหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปพัฒนาปรับปรุงเว็บไซต์ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เข้าชมให้ดียิ่งขึ้น ส่วนผู้เข้าชมเว็บไซต์เองก็สื่อสารกับผู้จัดทำได้โดยง่าย (Reciprocal Communication) สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะสิ่งที่ตนต้องการเพื่อให้ได้สารหรือเนื้อหาและบริการที่ตรงกับความต่อนอง

นอกจากนี้ เว็บไซต์วาไรตี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมได้สื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ การสื่อสารผ่านทางห้องสนทนา (Chat Room) หรือกระดานข่าว (Web Board) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของการเป็นสื่อที่ช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Sociability) เปิดโอกาสให้เกิดการสื่อสารกับผู้อื่นในสังคมอีกด้วย (Chan-Olmsted and Jung Suk Park: 2000, 332)

ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนเว็บไซต์วาไรตี้ยังปรากฏในลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ การเชื่อมต่อกัน (Connectedness) ที่นำผู้เข้าชมไปสู่เนื้อหาอื่น ๆ บนเว็บไซต์เดียวกันหรือเว็บไซต์อื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นธรรมชาติของสื่ออินเทอร์เน็ตหรือศักยภาพของระบบเวิลด์ไวด์เว็บที่มีคุณสมบัติในการเชื่อมโยงข้อมูลในลักษณะ Hypertext ที่เชื่อมโยงผู้ใช้ไปยังแหล่งข้อมูลอื่น ๆ บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อันเป็นลักษณะที่เพิ่มขีดความสามารถของสื่อใหม่ประเภทนี้ และผู้เข้าชมเว็บไซต์ยังได้รับ ความสนุกสนาน (Playfulness) จากการมีส่วนร่วมเล่นเกมชิงรางวัล หรือร่วมทำกิจกรรมที่ทางเว็บไซต์จัดขึ้น ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารในอีกลักษณะหนึ่งที่ส่งผลในด้านการดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชม

องค์ประกอบของโครงสร้างของเว็บไซต์วาไรตี้ที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารอีกองค์ประกอบหนึ่งคือ การทำธุรกรรมออนไลน์ จากผลการวิจัย พบว่ามีเพียงเว็บไซต์ YumYai เพียงเว็บไซต์เดียวที่เปิดโอกาสให้มีการซื้อขายสินค้าผ่านเว็บไซต์ ส่วนเว็บไซต์อื่น ๆ จะนำเสนอเพียงข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าเท่านั้น จึงอาจพิจารณาได้ว่าเว็บไซต์วาไรตี้ไม่ได้เป็นเว็บเพื่อการค้าโดยตรง แต่เป็นลักษณะของการเป็น “สื่อกลางด้านข้อมูลข่าวสาร” เป็นศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกของการซื้อขายและให้บริการต่าง ๆ ให้ผู้ซื้อและผู้ขายมาพบกัน ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าและบริการ (วัชรพงษ์ ยะไวยุทธ์, 2543 : 22) อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มว่ากระแสธุรกิจอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยที่กำลังให้ความสนใจกับการทำธุรกรรมออนไลน์หรืออีคอมเมิร์ซน่าจะส่งเสริมให้เว็บไซต์วาไรตี้มีการซื้อขายสินค้าผ่านเว็บไซต์ในรูปแบบที่ชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากธุรกิจอีคอมเมิร์ซน่าจะเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญอีกทางหนึ่งของเว็บไซต์

อาจกล่าวได้ว่า โครงสร้างของเว็บไซต์ซึ่งกำหนดขึ้นตามรูปแบบของเว็บไซต์แต่ละประเภทเป็นพื้นฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการนำคุณลักษณะของสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อประสิทธิผลในการสื่อสาร อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย รูปแบบของเว็บไซต์ก็เป็นปัจจัยสำคัญเบื้องต้นที่จะดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชม การกำหนดองค์ประกอบหน้า (Page Composition) ให้เหมาะสมกับรูปแบบของเว็บไซต์ และสะดวกต่อการใช้งานของผู้ใช้ ตลอดจนการจัดวางหน้าและภาพ (Layout) ให้สวยงาม โดดเด่น ย่อมจะช่วยให้ดึงดูดให้มีผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้มากขึ้น

เนื่องจากคนที่ท่องเว็บมักจะประเมินคุณค่าของเว็บนั้น ๆ จากประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าเยี่ยมชม องค์ประกอบของเนื้อหาที่ปรากฏอยู่บนหน้าแรกหรือโฮมเพจของเว็บไซต์จึงมีผลต่อความประทับใจของผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้มากที่สุด เว็บไซต์ว่าไรดีให้ความสำคัญกับรูปแบบของโฮมเพจซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าสู่เว็บไซต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความประทับใจและดึงดูดผู้เข้าชมโดยใช้พาดหัวข่าว (Headlines) ในลักษณะเดียวกับรูปแบบของหนังสือพิมพ์ ที่จะบอกให้ผู้เข้าชมทราบว่าเนื้อหาอะไรสำคัญบ้าง เว็บไซต์ว่าไรดีมีการเลือกเรื่องเด่น (Highlight) เพื่อนำเสนอบนโฮมเพจในแต่ละวันหรือแต่ละช่วงเวลาที่มีการปรับปรุง (update) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อมซึ่งมีอิทธิพลต่อความสนใจในเนื้อหาของเว็บไซต์ โดยแต่ละเว็บไซต์จะมีรูปแบบโฮมเพจที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละเว็บไซต์

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพของเว็บไซต์อย่างมาก ก็คือเนื้อหา เนื่องจากลักษณะของเว็บไซต์หรือสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นมียุทธศาสตร์ของการสื่อสารแบบการแสวงหาข้อมูลตามความสนใจของผู้ใช้ (Information Pull) ซึ่งต่างจากสื่อสารมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่เป็นการสื่อสารแบบผลักดันข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน (Information Push) (Hoffman & Novak, 1995) ดังนั้น ผู้เข้าชมเว็บไซต์หรือผู้รับสารย่อมมีโอกาสที่จะเลือกรับสารตามความต้องการได้มากขึ้น เว็บไซต์ที่นำเสนอเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าชมย่อมจะสามารถดึงดูดให้มีผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้มากขึ้น

จากผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาส่วนใหญ่ของเว็บไซต์ว่าไรดีเป็นเนื้อหาที่มาจากสื่อดั้งเดิม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์และนิตยสารเป็นหลัก ซึ่งเป็นไปตามลักษณะเนื้อหาของสื่ออินเทอร์เน็ตตามแนวคิดของ Levinson (1999) ที่ว่า "สาร" ของสื่ออินเทอร์เน็ตก็คือ สื่อทุกชนิด หรืออย่างน้อยก็คือ สื่อเกือบทั้งหมดที่เกิดขึ้นก่อนอินเทอร์เน็ต โดยที่เป็นสื่อที่อยู่ในรูปแบบของการเขียนเป็นหลัก ในส่วนของเว็บไซต์ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบเว็ลด์ไวด์เว็บนั้นเป็น

การรวมเอาสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้าไว้ด้วยกัน จึงมีคุณสมบัติในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว ทำให้เว็บไซต์มีศักยภาพในการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายและดึงดูดความสนใจได้มาก (Kaye and Medoff, 1999) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเนื้อหาเหล่านั้นถูกออกแบบและจัดวางให้เหมาะสมกับรูปแบบและโครงสร้างของเว็บไซต์

ทั้งนี้ แม้ว่าเนื้อหาของเว็บไซต์ว่าไรดีจะมีแหล่งที่มาจากสื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารเป็นหลัก แต่การนำเสนอเนื้อหานั้นจะมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะของสื่อเว็บไซต์ เนื้อหาที่ปรากฏแต่ละเรื่องจะสั้น กระชับ และใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่เป็นทางการ ซึ่งน่าจะทำให้ผู้รับสารให้ความสนใจกับเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

ด้วยรูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์ที่มีหัวใจสำคัญคือความหลากหลายและความสามารถในการตอบสนองความต้องการของคนหลาย ๆ กลุ่มนี้เอง เว็บไซต์ว่าไรดีจึงจัดเป็นเว็บไซต์ที่มีข้อได้เปรียบในการดึงดูดความสนใจของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตหรือทำให้เกิดประสิทธิผลในการสื่อสาร กล่าวคือ การเข้าสู่เว็บไซต์เพียงเว็บไซต์เดียว ก็ทำให้ผู้ใช้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเว็บไซต์ว่าไรดีมีข้อมูลหรือเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างครบถ้วน ผู้รับสารก็ไม่จำเป็นต้องไปแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่นอีก การพัฒนาเว็บไซต์ที่มีรูปแบบดึงดูดความสนใจ มีโครงสร้างที่เหมาะสม สะดวกต่อการใช้งาน มีเนื้อหาครอบคลุมหลากหลายด้านและเป็นข้อมูลที่ทันสมัยย่อมเป็นการสร้างคุณค่าให้เว็บไซต์และทำให้ผู้เข้าชมเกิดความประทับใจและกลับเข้ามาชมเว็บไซต์อีก หรืออาจกล่าวได้ว่า การมีรูปแบบและเนื้อหาที่ตรงความต้องการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จึงนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อความนิยมและประสิทธิผลของเว็บไซต์นั่นเอง

2. เนื้อหาสังคมประกิตบนเว็บไซต์ว่าไรดี

สังคมประกิตเป็นกระบวนการที่บุคคลจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นไปในสังคม บรรทัดฐาน ระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ใช้อยู่ในสังคม มีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพและพร้อมที่จะใช้ชีวิตในแนวทางที่สังคมต้องการ

สังคมประกิตด้านสติปัญญา

จากผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาที่ปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไรดีเป็นเนื้อหาสังคมประกิตด้านสติปัญญากว่าร้อยละ 90 ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการข้อมูลข่าวสารของผู้รับสารในสังคมยุคใหม่ซึ่งเป็นสังคมสารสนเทศ ข้อดีของสื่อเว็บไซต์ในการนำเสนอข่าวสารคือ เป็นสื่อที่นำเสนอข้อ

มูลข่าวสารได้ในปริมาณมากและสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ หรือเว็บไซต์อื่น ด้วยข้อความหลายมิติ (Hypertext) ได้ ทำให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เกิดการสนองตอบความต้องการข้อมูลข่าวสารของผู้รับสารได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ การนำเสนอข่าวสารที่มีการปรับปรุง (update) อยู่ตลอดเวลาจึงเป็นสิ่งสำคัญของเว็บไซต์ว่าไรดี

แม้ว่าเนื้อหาสังคมประภิตด้านสติปัญญาที่พบในการศึกษาครั้งนี้จะมีสัดส่วนของเนื้อหาที่เป็นความรู้ไม่มากนัก แต่เนื้อหาที่เป็นความรู้ดังกล่าวก็มีความหลากหลายตามส่วนของเนื้อหาบนเว็บไซต์ รูปแบบการนำเสนอนั้นจะเป็นการสอดแทรกความรู้เข้าไปในเนื้อหาที่มุ่งเน้นด้านความบันเทิง ด้วยเหตุนี้การเลือกใช้ภาษาง่าย ๆ เป็นกันเองจึงเข้ามาช่วยสร้างบรรยากาศสบาย ๆ ให้เกิดขึ้น ทำให้เนื้อหาในส่วนที่เป็นความรู้ไม่น่าเบื่อหรือทำให้ผู้เข้าชมรู้สึกว่าเป็นการให้ความรู้ทางวิชาการมากเกินไป

อาจกล่าวได้ว่า เนื้อหาข่าวสารที่ปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไรดีจะส่งผลให้บุคคลได้รับรู้ความเป็นไปในสังคม ข่าวสารต่าง ๆ ผู้รับสารหรือผู้เข้าชมเว็บไซต์จะได้ตระหนักถึงสภาพสังคมในปัจจุบัน และพร้อมที่จะปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่นับวันจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่วนเนื้อหาที่จัดอยู่ในประเภทความรู้นั้นจะช่วยเตรียมบุคคลให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะอย่างเพื่อสังคมจะได้รับประโยชน์จากสมาชิกในหลาย ๆ ด้าน ทำให้บุคคลมีความถนัดเฉพาะอย่างในการที่จะประกอบอาชีพหรือช่วยเหลือกันต่อไป (วีระ พัทธวิวัฒนาการ, 2541) เนื้อหาที่ปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไรดีทั้งที่เป็นความรู้ ไม่ว่าจะเป็ความรู้เฉพาะทางหรือความรู้ทั่วไป และเนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะความชำนาญจะช่วยให้บุคคลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งในอาชีพการงาน การเรียน ตลอดจนการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างเหมาะสม

สังคมประภิตด้านจิตใจและสังคมประภิตด้านพฤติกรรม

ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณเนื้อหาสังคมประภิตด้านจิตใจและสังคมประภิตด้านพฤติกรรมยังปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไรดีน้อยมาก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากความลึกซึ้งของเนื้อหาที่จะต้องอาศัยการตีความและการทำความเข้าใจมากกว่า และสังคมประภิตด้านจิตใจและพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นการปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อ หรือการทำให้บุคคลได้ทราบถึงระเบียบแบบแผน และพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในสังคมนั้นเป็นกระบวนการที่อาศัยเวลา วิธีการสังคมประภิตผ่านสื่อหรือสังคมประภิตทางอ้อม (Informal) เป็นการกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจหรือโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น จึงอาจส่งผลให้เกิดกระบวนการสังคมประภิตด้านจิตใจและพฤติกรรมผ่านสื่อเว็บไซต์ไม่มีประสิทธิผลมากนัก

ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาในครั้งนี่ยังพบว่า เนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจในส่วนที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาไม่ปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้เลย สาเหตุอาจเนื่องมาจากการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงต้นปี คือเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ ซึ่งยังจัดอยู่ในช่วงการเฉลิมฉลองปีใหม่ เนื้อหาที่ปรากฏบนเว็บไซต์วาไรตี้ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่มนั้นจึงยังคงเป็นเนื้อหาที่มุ่งเน้นความบันเทิง ความสนุกสนานรื่นเริงเป็นหลัก จากการสัมภาษณ์ผู้จัดทำเว็บไซต์ พบว่าในการจัดเตรียมเนื้อหานั้นจะมีการกำหนดเนื้อหาคร่าว ๆ สำหรับแต่ละไตรมาส ในไตรมาสแรก โดยเฉพาะในช่วง 2 เดือนแรกนั้นจะมีเหตุการณ์หลัก ๆ ได้แก่เทศกาลปีใหม่ ตรุษจีน และวาเลนไทน์ จึงทำให้เนื้อหาที่น่าเสนอยังคงสอดคล้องกับเหตุการณ์แวดล้อมเหล่านี้อยู่

นอกจากนี้ เนื้อหาเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยานั้นอาจเป็นเนื้อหาที่เป็นนามธรรม การนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจอาจทำได้ไม่ง่ายนัก และอาจไม่เหมาะสมกับรูปแบบของเว็บไซต์วาไรตี้ ซึ่งเน้นการให้บริการด้านต่าง ๆ และนำเสนอเนื้อหาที่เป็นข้อมูลข่าวสารที่คาดว่าจะตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารเบื้องต้นของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้ การนำเสนอเนื้อหาของผู้จัดทำเว็บไซต์นั้นคำนึงถึงความต้องการของผู้เข้าชมเป็นสำคัญ ผู้เข้าชมเว็บไซต์ในปัจจุบันยังคงแสวงหาเนื้อหาด้านบันเทิงจากสื่อเว็บไซต์ เนื้อหาที่หนักหรือมีสาระจนเกินไปจึงอาจไม่เหมาะสมกับสื่อเว็บไซต์วาไรตี้มากนัก เนื้อหาเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา รวมทั้งเนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจ และพฤติกรรมจึงน่าจะปรากฏบนเว็บไซต์ประเภทอื่นซึ่งเป็นเว็บไซต์เฉพาะด้านหรือเว็บไซต์ที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจงหรือแคบกว่าเว็บไซต์วาไรตี้ อาทิ เว็บไซต์เพื่อการศึกษา เว็บไซต์ในกลุ่มวัฒนธรรมประเพณี ฯลฯ มากกว่า

ประสิทธิภาพของการสังคมประกิตด้านจิตใจและพฤติกรรมที่จะเกิดจากการเปิดรับเนื้อหาบนเว็บไซต์วาไรตี้ที่ขึ้นอยู่กับความถี่หรือความบ่อยครั้งในการเปิดรับเนื้อหาดังกล่าวเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากการเลือกเปิดรับสื่อเว็บไซต์ หรือการเข้าไปอ่านเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งของเว็บไซต์นั้นย่อมเป็นความต้องการของผู้เข้าชมเองที่เลือกเปิดรับสารตามความสนใจ เมื่อเกิดความสนใจแล้ว ความถี่ในการเปิดรับสื่อจะส่งผลตอกย้ำและปลูกฝังความคิดให้บุคคลมีทัศนคติและความคิดที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคม ตลอดจนเข้าใจระเบียบแบบแผนและสามารถปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับในสังคมของตนได้ในที่สุด

อย่างไรก็ดี กระบวนการสังคมประกิตนั้นหากพิจารณาตามแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องผลของสื่อ จะเป็นผลกระทบในระยะยาวที่เกิดขึ้นกับผู้รับสาร (กาญจนา แก้วเทพ, 2541 : 183) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมประกิตด้านจิตใจและสังคมประกิตด้านพฤติกรรม ตัวแทนสังคมประกิตที่

จะมีบทบาทเด่นชัดในกระบวนการสังคมประกิตด้านจิตใจและพฤติกรรมได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ โรงเรียน และตัวแทนทางศาสนา ซึ่งสื่อบุคคล ตัวแทนสังคมประกิตเหล่านี้จะช่วยทำให้บุคคลได้เรียนรู้ถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ศีลธรรมจรรยา ค่านิยม ตลอดจนระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าไม่ว่าจะเป็นการสังคมประกิตทั้งทางตรง (Formal) เช่น โรงเรียน ตัวแทนทางศาสนา หรือการสังคมประกิตทางอ้อม (Informal) เช่น ครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุณาดี คงมันวัฒนา (2537) ที่พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการสังคมประกิตด้านวัฒนธรรมทางจิตใจผ่านช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นหลัก ส่วนช่องทางการสื่อสารมวลชนเป็นช่องทางการสื่อสารเสริม คอยต่อย้ำ หรือสนับสนุนวัฒนธรรมทางจิตใจที่นิสิตได้รับ

หากพิจารณาในแง่ผู้รับสาร คุณสมบัติของอินเทอร์เน็ตในการเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ มีความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และคุณสมบัตินี้เองที่ทำให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเลือกที่จะรับสื่อนี้ หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้เข้าชมเว็บไซต์นั้นมีจุดประสงค์ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากเว็บไซต์หรือสื่ออินเทอร์เน็ตตามคุณสมบัติของสื่อใหม่ที่ตนคาดว่าจะได้รับ ส่วนผลที่จะทำให้เกิดสังคมประกิตด้านจิตใจและพฤติกรรมนั้นอาจเป็นผลที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ

3. บทบาทของเว็บไซต์ว่าไรดีในการสังคมประกิต

สื่อเว็บไซต์เป็นสื่อใหม่ที่มีคุณสมบัติในการเป็นแหล่งข่าวสารข้อมูลที่ไม่ใช่ขอบเขตจำกัด เป็นสื่อที่แสดงถึงความทันสมัยและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับสารได้ตามความสนใจส่วนบุคคล ตามแนวคิดทางสังคมศาสตร์ สื่อซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในกระบวนการสื่อสารมีบทบาทหน้าที่ต่อบุคคลและสังคมด้วยเช่นกัน

เว็บไซต์ว่าไรดีเป็นเว็บไซต์ที่มีข้อได้เปรียบในด้านศักยภาพของตัวสื่อเองที่ทำให้สามารถนำเสนอข้อมูลจำนวนมาก เป็นข้อมูลที่สามารถเรียกดูย้อนหลังได้และมีความสะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการใช้งาน นอกจากนี้ คุณสมบัติของข้อความหลายมิติ (Hypertext) ยังนำผู้รับสารไปสู่แหล่งข้อมูลอื่น ๆ อีกมากมายมหาศาลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอีกด้วย ในด้านรูปแบบของเว็บไซต์เอง เว็บไซต์ว่าไรดีก็มีข้อได้เปรียบในการเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารและบริการในลักษณะเดียวกับเว็บท่า (Portal Site) ผู้เข้าชมเว็บไซต์ว่าไรดีจึงมีจำนวนมาก เนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยยังคงมีพฤติกรรมการใช้งานที่มุ่งเน้นการใช้บริการต่าง ๆ ได้แก่ อีเมล ห้องสนทนา กระดานข่าว ฯลฯ เป็นหลัก เว็บไซต์ว่าไรดีซึ่งให้บริการต่าง ๆ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจึงสามารถดึงดูดผู้คนให้เข้ามายังเว็บไซต์ได้ไม่ยากนัก ส่วนข้อได้เปรียบในด้านเนื้อหานั้น เว็บไซต์ว่าไรดีนำเสนอ

เนื้อหาที่หลากหลายทั้งที่เป็นสาระความรู้และความบันเทิง อาจจัดเป็นการให้บริการด้านเนื้อหาที่ครบวงจร ผู้เข้าชมจะพบเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นจากการประเมินความต้องการของผู้เข้าชมเป็นสำคัญ และเลือกเปิดรับตามความสนใจ ด้วยเหตุนี้ เว็บไซต์วาไรตี้จึงจัดเป็นเว็บไซต์ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่และความต้องการของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวไทย

ข้อได้เปรียบดังกล่าวข้างต้นช่วยส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์วาไรตี้ตามแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อของ McQuail (อ้างถึงในสมควร กวียะ, 2538) ในการให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และความเป็นไปในสังคม ช่วยทำให้บุคคลปรับตัวให้ทันกับความก้าวหน้า ทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินและเป็นวิธีการพักผ่อนหย่อนใจ ลดความตึงเครียดในสังคม และบทบาทในการทำให้เกิดการสังคมประกิต

ในด้านสังคมประกิต เว็บไซต์วาไรตี้เป็นเว็บไซต์อีกประเภทหนึ่งที่มีผู้เข้าชมจำนวนมากและเอื้อต่อการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลาย บทบาทในด้านสังคมประกิตของเว็บไซต์วาไรตี้ที่เด่นชัด ได้แก่ สังคมประกิตด้านสติปัญญา เว็บไซต์วาไรตี้ทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารและความรู้ นำเสนอเนื้อหาที่จะช่วยให้บุคคลได้ทราบถึงความเป็นไปในสังคม ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันและในภารกิจหน้าที่ต่าง ๆ ลักษณะดังกล่าวเป็นบทบาทในการส่งเสริมการสังคมประกิตด้านสติปัญญาเช่นเดียวกับตัวแทนสังคมประกิตที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันที่สุด คือ สื่อมวลชน ซึ่งบทบาทด้านสังคมประกิตของสื่อมวลชนที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ การให้ข่าวสารและความรู้อย่างมีระบบ และกรรมวิธีเพื่อให้ผู้รับสารได้รับการศึกษาและอยู่ร่วมสังคมกับผู้อื่นได้ (สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร, 2533)

บทบาทด้านสังคมประกิตของเว็บไซต์วาไรตี้จัดเป็นสังคมประกิตทางอ้อม (Informal) ซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยไม่ได้ตั้งใจหรือโดยไม่รู้ตัว โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่แฝงไปกับความบันเทิงซึ่งจะช่วยดึงดูดความสนใจในเนื้อหาได้มากกว่าการนำเสนอเนื้อหาสังคมประกิตโดยตัวแทนสังคมประกิตอื่น ๆ ที่ใช้วิธีการสังคมประกิตทางตรง (Formal) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งการศึกษาโดยตรงหรือสถานการณ์ที่เป็นพิธีการต่าง ๆ เช่น โรงเรียน วัด เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีข้อได้เปรียบในด้านคุณลักษณะของสื่อและความหลากหลาย แต่การที่เว็บไซต์วาไรตี้มุ่งเน้นรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลายที่มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้รับสารหลายกลุ่มก็เป็นข้อจำกัดของรูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์วาไรตี้เองด้วยเช่นกัน เว็บไซต์วาไรตี้ที่มีกลุ่มเป้าหมายในช่วงอายุที่กว้าง การตอบสนองความต้องการของคนหลายกลุ่ม

ทำให้การนำเสนอเนื้อหาอาจทำได้กว้าง ๆ โดยมุ่งเน้นเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจของคนส่วนใหญ่เป็นหลัก นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดในการนำเสนอเนื้อหาที่มุ่งเน้นในทางสาระ เนื่องจากรูปแบบของเว็บไซต์นั้นเป็นเว็บไซต์ไม่ใช่เว็บไซต์ทางวิชาการหรือเฉพาะเจาะจงไปในเนื้อหาด้านใดด้านหนึ่ง เนื้อหาบนเว็บไซต์ว่าไร่นั้นจัดทำขึ้นตามความต้องการของผู้เข้าชมเป็นหลัก ซึ่งในปัจจุบันยังคงมุ่งแสวงหาเนื้อหาด้านบันเทิงมากกว่าสาระนั้นเอง

จากผลการวิจัย อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เว็บไซต์ว่าไร่นั้นเป็นสื่อใหม่ที่มีบทบาทในการช่วยส่งเสริมกระบวนการสังคมประกิต โดยเป็นการสังคมประกิตทางอ้อม (Informal) และแม้ว่าเนื้อหาสังคมประกิตด้านจิตใจและพฤติกรรมนั้นยังปรากฏในอัตราส่วนที่น้อยมาก แต่ก็นับว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดีว่า เนื้อหาบนสื่อใหม่ที่กำลังได้รับความสนใจและแพร่หลายมากขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบันเป็นเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาความคิด จิตใจ และพฤติกรรมของผู้รับสาร

จากการที่การใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยยังจัดว่าอยู่ในระยะเริ่มต้น กลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยังมีจำนวนไม่มากนักหากเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมด บทบาทของสื่อเว็บไซต์ว่าไร่นั้นในด้านสังคมประกิตที่เห็นได้ชัดจึงเป็นบทบาทที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะเด่นของสื่อใหม่นี้ นั่นคือ บทบาทในด้านการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ซึ่งเป็นบทบาทที่ไม่ต่างไปจากสื่อมวลชนดั้งเดิมอื่น ๆ

จากผลการวิจัย เนื้อหาที่เป็นข่าวสาร ข้อมูลและสาระประโยชน์ต่าง ๆ ที่ปรากฏบนเว็บไซต์ว่าไร่นี้ชี้ให้เห็นว่าแนวโน้ม รูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์ไทยในอนาคตที่น่าจะพัฒนาไปให้เป็นประโยชน์กับผู้เข้าชมเพิ่มมากขึ้นตามกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากปัจจัยแวดล้อมในด้านค่าบริการอินเทอร์เน็ตและค่าอุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีราคาลดลง การตระหนักถึงประโยชน์ของสื่ออินเทอร์เน็ตทั้งในเชิงวิชาการและเชิงพาณิชย์ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ทำให้สื่ออินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์เป็นสื่อที่ได้รับความสนใจในวงกว้าง และย่อมส่งผลต่อลักษณะรูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์ในอนาคต

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า เว็บไซต์ว่าไร่นี้จัดอยู่ในกลุ่มเว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมมีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการสังคมประกิตให้เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมในลักษณะที่คล้ายคลึงกับบทบาทของสื่อมวลชนซึ่งเป็นสถาบันสังคมที่เป็นตัวแทนสังคมประกิตสถาบันหนึ่ง ดังนั้น เว็บไซต์หรืออินเทอร์เน็ตจึงเป็นสื่อทางเลือกใหม่อีกสื่อหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้รับสารเกิดพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจและพฤติกรรมไปในทิศทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพ

สังคมและวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การแสดงผลภาพหน้าที่ของตนต่อผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสมและการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่นต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้จัดทำเว็บไซต์ควรพยายามสอดแทรกเนื้อหาที่จะช่วยปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ศีลธรรมจรรยาและส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของสังคมในเนื้อหาส่วนต่าง ๆ ของเว็บไซต์ให้มากขึ้น เช่น อาจจัดให้มีเนื้อหาให้ในส่วน (Section) “พัฒนาจิตใจให้เป็นสุข” “เพื่อสังคมที่น่าอยู่...คุณทำได้” เป็นต้น โดยควรมีการกำหนดวาระของเนื้อหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและสถานการณ์แวดล้อมในช่วงต่าง ๆ

2. เนื่องจากลักษณะของสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นเป็นสื่อดึง (Pull Medium) กล่าวคือ เป็นสื่อที่ถูกควบคุมโดยผู้รับสารมากกว่าเป็นสื่อที่ควบคุมโดยผู้ส่งสาร การออกแบบเว็บไซต์ให้สามารถดึงดูดความสนใจผู้เข้าชมถือเป็นปัจจัยสำคัญเบื้องต้นที่จะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเข้าชมเว็บไซต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดึงดูดให้ผู้เข้าชมได้รับสารที่เป็นสาระประโยชน์และช่วยส่งเสริมการสังคมประภิต ผู้จัดทำเว็บไซต์จึงควรออกแบบเว็บไซต์ให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยใช้เทคนิคการจัดหน้าและภาพ (Lay-out) เข้ามาช่วยเสริมให้เนื้อหาที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าชมโดดเด่นมากขึ้น อาจมีการใช้ภาพประกอบที่สวยงามและน่าสนใจเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาดังกล่าวให้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนาการจัดหน้าเว็บเพจให้เป็นสัดส่วน ชัดเจน สามารถอำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงไปยังส่วนอื่น ๆ ของเว็บไซต์ได้ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ ผู้จัดทำเว็บไซต์ควรคัดเลือกเรื่องที่มีเนื้อหาที่มีสาระประโยชน์ต่อผู้รับสารมานำเสนอเป็นเรื่องเด่น (Highlight) บนหน้าโฮมเพจอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าชมเว็บไซต์ ทั้งนี้ เนื่องจากหน้าโฮมเพจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าชมเว็บไซต์ของผู้เข้าชมเป็นอย่างมาก

ผู้จัดทำเว็บไซต์ยังควรพัฒนารูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นสาระประโยชน์และส่งเสริมการสังคมประภิตเพื่อดึงดูดความสนใจ โดยอาศัยเทคนิคการเลือกใช้คำในหัวเรื่องให้น่าสนใจ การนำเสนอเนื้อหาให้กระชับ น่าติดตาม และพยายามรักษาสมดุลย์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอและลักษณะเนื้อหาให้เหมาะสม

3. ควรมีการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับสมาชิกของเว็บไซต์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์ได้มีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม เช่น จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เป็นต้น นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น ทักษะคิดและการประพุดิตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมสำหรับบุคคลทั่วไป เช่น จัดประกวดเรียงความในหัวข้อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมไทย เป็นต้น การจัดกิจกรรมดังกล่าวจะมีส่วนเสริมสร้างบทบาทในด้านสังคมประภิตของสื่อเว็บไซต์ให้ชัดเจนขึ้น และช่วยให้เกิดประสิทธิผลในการสังคมประภิตในทางปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น

4. หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ควรเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเนื้อหาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เข้าชมเว็บไซต์ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านทักษะความรู้ ปลูกฝังจิตสำนึก หรือส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี โดยร่วมกับองค์กรผู้จัดทำเว็บไซต์กำหนดแนวทางในทางปฏิบัติที่จะช่วยทำให้เว็บไซต์เป็นสื่อที่แสดงบทบาทในด้านสังคมประภิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษามุมมองของผู้รับสารกลุ่มต่าง ๆ เกี่ยวกับผลด้านสังคมประภิตที่เกิดจากการเข้าชมเว็บไซต์หรือการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
2. ศึกษาเนื้อหาเว็บไซต์ประเภทอื่น ๆ อาทิ เว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐ เว็บไซต์ส่วนบุคคล (Personal Web Site) ว่าจะมีเนื้อหาที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการสังคมประภิตบ้างหรือไม่
3. ศึกษาบทบาทในด้านสังคมประภิตของสื่ออินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่แตกต่างออกไป เช่น การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงทดลอง
4. ศึกษาสื่อประเภทอื่นที่จะมีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการสังคมประภิต